

REKONSTRUKCIJA ŽENSKI FOND

A Braće Baruh 6
11000 Beograd, Srbija
T +381 11 2184 674
M +381 61 6655 743
E office@rwwfund.org
W www.rwwfund.org

FOKUS FOKUS FOKUS

Kako se političko okruženje rascvetavalo kao totalitarno, osećale smo da se prostor sužava dezorijentacijom, konformizmom ili strahom. Prijateljska misao je stigla u javni prostor od dugogodišnjeg angažovanog filmskog umetnika **Želimira Žilnika**:

„Ljudi u Srbiji jesu uplašeni i siromašni, ali su manje uvrnuti i psihički pomerni nego vladajuća klasa.“

Svaki pokušaj rehabilitacije kolaboracije nužno vodi, toga mnogi kod nas nisu svesni, nužno vodi u rehabilitaciju fašizma. Vi ne možete rehabilitovati kolaboraciju sa fašizmom, a da istovremeno ne normalizujete ideologiju sa kojom je bilo normalno ući u saradnju.

(Olivera Milosavljević (1951-2015) istoričarka)

PODRŠKA

Kroz naše programe podržale smo sa 60 grantova 43 različite grupe, od kojih 13 grupa prvi put. One rade u 18 gradova/varošica/lokacija, neke od njih u širem okruženju i sub-regionalno. Kroz program "Žarana Papić" dodeljene su 3 stipendije za master i doktorske ženske/rodne studije i 2 stipendije su uslovno odobrene za drugi semestar u 2016. godini.

2015: RŽF je dala 14.309.610 RSD u grantovima i 2.959.778 RSD kroz indirektnu podršku.

SAMOOČUVANJE Većinu projekata možemo da definišemo kao aktivnosti/programe koji se primarno bave učenjem/izgradnjom kapaciteta. Već u 2014. se uočavao taj izbor da se deli znanje. Važna razlika je što je širenje prethodno bilo usmereno ka sredini kojoj je potrebno podizanje svesti, ka pružanju informacija opštoj javnosti i vidljivosti poruka ženskih grupa. U 2015. smo mogle da identifikujemo prilično koherentan trend da se znanje i veštine ulažu u radne zajednice. Teme uglavnom nisu nove, ali su fokusirane na ojačavanje pozicije određenog problema u profesionalnim, kolegijalnim zajednicama, da razvoj tih domena dobije moć u budućnosti. Paradigmatična je inicijativa neformalne grupe mladih socijalnih radnica "Ujedinjene u borbi protiv nasilja nad ženama" koja je sakupila znanje nastalo u dugogodišnjem radu ženskih grupa protiv nasilja i obratila se svojim kolegicama pozivajući ih da "budu akterke društvenih promena"; mnogo iskusnija aktivističko/ekspertska grupa Incest Trauma Center uključila je i obučila za vođenje intervjua 59 devojaka i 2 mladića u izradi prve Nacionalne studije o društvenom problem seksualnog zlostavljanja dece u Republici Srbiji, koji su radili u 97 srednjih i osnovnih škola u 51 gradu; ad hoc tim entuzijastkinja iz Novog Pazara, različitih profesija i aktivističkog iskustva okupio se da naprave "trajan zapis u kojem će mesto naći sve žene sa ovih prostora koje su dale pečat izgradnji našeg društva i naše lokalne zajednice, regiona u kojem su i danas žene građani drugog reda", srdačno prihvatajući asistenciju naše stipendistkinje doktorantkinje Ženskih studija.

"Lezbejsko Proleće" – Uputno je znati više o tome. Lezbejsko Proleće je bila serija radionica i panela u Beogradu 16-19. aprila, a završilo se uličnim maršem. Organizovale su ga žene koje imaju iskustva u aktivizmu i radu u ženskim grupama, ali i značajan broj žena koje su u tome nove. Procena je da je u svim aktivnostima učestvovalo više od 200 žena. Osim finansijske podrške, Rekonstrukcija Ženski fond je učestvovala u kreiranju programa i inicirala organizovanje Lezbejskog marša. Lezbejsko Proleće se vremenski uklapao sa prolaskom karavana Svetskog marša žena kroz Beograd i sa proslavom 20 godina lezbejskog aktivizma u Srbiji.

Od prvog Prajda 2001. koji se završio u nasilju, preko organizovanja zabranjenog Prajda 2009. godine – kada su lezbejke prednjačile u organizaciji prajdova – ovo je bila prva prilika da lezbejke, biseksualne i kvir žene organizuju uličnu manifestaciju i pozovu lezbejke na ulice, ne gubeći snagu i glas u prajd mejnstrimingu i političkim manipulacijama oko bezbednosti. Lezbejsko Proleće je isključivo urađeno u organizaciji žena i samo za žene, pritom uspešno i bez ikakvih incidenata. Lezbejke, biseksualne i kvir žene, i njihove podržavateljice i saveznice, nastupale su bez iskrivljenih medijskih prikaza. Ovo je prvi put ikada održan Lezbejski marš u Beogradu, zapravo to je i prvi Lezbejski marš na Balkanu. Lezbejke, biseksualne, kvir žene, žene ne-heteroseksualne orijentacije i žene iz feminističkog pokreta – iz svih delova Srbije, iz Hrvatske, Bosne i Hercegovine, Kosova i Evrope i Kanade – prošetale su javno centralnim ulicama Beograda. Neposredno nakon završetka Lezbejskog Proleća poslato je sapštenje svim medijskim kontaktima. Brojni mediji/portali su objavili informaciju o Lezbejskom maršu. Dva veoma draga prikaza:

<http://www.24sata.rs/lezbejski-mars-je-odrzan-u-beogradu-a-viniste-imali-pojma/9316>

<http://www.libela.org/preko-plota/6118-lezbejke-smo-sve-zato-ponosne-smo-bre/>

IDENTITETI Na osnovu godina rada aktivistkinja sa tačke/iznutra/za/sa različitih ženskih identiteta i denunciranja slojeva više-struke diskriminacije i interseksionalnosti, možemo osnovano da kažemo da programi nekih od grupa koje podržavamo stalno usavršavaju identitetski okvir u kojem rade. Razvijanje "Identiteta +" (tema, publika, korisnici, zahtevi, prava, politika) je bio proces koji je RŽF pratila kako su se grupe pozicionirale i sticale iskustvo. Podržale smo organizacije koje vode žene sa invaliditetom konstantno pomerajući granice seksualnosti, nasilja i konkretnog korišćenja prava na obrazovanje i rad. Njihovi programi odražavaju lavirint borbe građana u institucionalnim i socijalnim sistemima i šarolike potencijale i imaginaciju ljudi. Mislimo da su neki od tih procesa na delu u radu grupa koje vode romske aktivistkinje. Iako je u Srbiji u porastu stepen identifikacije na osnovu etniciteta, praćen internalizacijom lojalnosti, aktivistkinje Romkinje su već razvile širi domen iskustava koji je sada njihova zaštita od padanja pod definitivnu opresivnost etničke homogenizacije. Njihovi programi protiv nasilja u porodici čvrsto stoje, zapošljavanje se posmatra u diskursu prava na rad. Drugi deo slike koja se pokazuje u našoj podršci kroz grantove je da neromske ženske grupe preduzimaju da se bore za prava romskih žena videvši konkretne realnosti žena koje su progonjene i eksploatisane u masovnim nasilnim tokovima koji proizvode raseljene ljude i migrante. RŽF program Solidarnost romskih devojaka i devojčica je bio u skladu sa svim prethodno rečenim. Jedna od najzainteresovanijih devojaka iz malog grada u Južnoj Srbiji, koja se uključila u program od početka i prisustvujući i odsustvujući povremeno, ostala uključena tokom tri godine, tvrdi da su njeno samopoštovanje i smelost porasli kroz program (imala je 16 godina na početku). Ona je tražila da se dalje angažuje i mi smo sklopile program njene jednonedeljne studijske posete Beogradu tokom aprila. Bila je izložena snažnom direktnom učenju kroz panele Lezbejskog proleća i ulični marš, a sa Ženama u crnom učestvovala u susretu žena iz Srebrenice, Zvornika i Vukovara koje su došle da solidarno prisustvuju komemoraciji žrtvama političkog zločina režima u Beogradu tokom bombardovanja. Prošla je kroz program širom otvorenih očiju.

PROMENA GRANTMAKING PROGRAMSKE STRATEGIJE

Ženska prava se ne mogu posmatrati kao izolovano ostrvo, već kao integralni (i vrlo često inicijalni) deo zahteva i delovanja u cilju uspostavljanja društva jednakosti za sve, bez izuzetka. Kapitalistički svet u kojem živimo (u svim njegovim oblicima) nema potencijal za jednakost. A ubeđuje nas da je, uz sve svoje nedostatke, najbolji mogući svet, koji nema alternativu. Feminizam ne pristaje na to, ne miri se sa „sudbinom“, razvija i povezuje različite forme mogućnosti za ono što nas uče da je nemoguće. Sam feminizam je alternativa. Dakle, borba za ženska prava (kao nenasilan, aktivan odnos prema stvarnosti koju živimo) mora biti (i u svojoj suštini jeste) borba za sasvim drugačiji svet – od našeg ličnog sveta, preko čovečanstva do sveta prirode. Sa potpuno jasnom, zajedničkom idejom šta je dobro, a šta nije, bez relativizacije. Bez grupisanja u identitete, bez njihovog „utrkiavanja“ koji je važniji i/li koji je potlačeniji. Bez fragmentacije. Teška borba, uz stalne (vidljive i nevidljive) prepreke, u kojoj konstantno donosimo odluke, i to rizične. Rekonstrukcija Ženski fond je donela odluku o promeni svoje *grantmaking* programske strategije od početka 2016. godine, kao doprinos tom, zajedničkom, cilju. U centru pažnje će biti naše ukorenjene brige: militarizam, nacionalizam, rasizam. Cilj nam je da razumemo, razmenimo, imenujemo i podržimo aktivnosti koje se suočavaju sa nekim od ključnih izvora sadašnje politike. To će biti srž našeg programa Specijalni fokus, koji prerasta u, tokom cele godine otvorene, tematske pozive za podnošenje projekata formalnih i neformalnih (neregistrovanih) grupa.

Jedan od osnovnih programa podrške ostaje Generalna podrška, program dodele godišnjih grantova grupama sa kojima kontinuirano sarađujemo i koje su posvećene i konstantne u održavanju i unapređenju svojih programa i metoda. Od 2016. umesto četiri, kao do sada, kroz ovaj program ćemo podržati od osam do deset grupa. Programi podrške koji ostaju nepromenjeni su program Stipendije Žarana Papić i program Urgentni grantovi. Programi Ženske inicijative i Ogledalo više ne postoje, a neka njihova iskustva su kao zaostavština upisana u našu novu strategiju.

SARADNJA U KRITIČKOM MIŠLJENJU I DELANJU

Podsticajne reči došle su od naših koleginica i autoriteta, akademkinja/aktivistkinja koje smo intervjuisale. Odgovori na naša pitanja koje su dale Džodi Vilijams, Gudrun Šiman, Atena Atanasiu, Džudit Batler, na teme kojima se stalno bavimo i zbog kojih brinemo, o feminističkoj filantropiji, solidarnosti i ulaganju u ženska ljudska prava nasuprot militarizmu, podržali su naš aktivističko/akademsko/grassroots pristup i naše planirane promene u programima. Atena Atanasiu: "...Moramo da zahtevamo da se ova sredstva preusmere u naš kritički rad... Radi se o stvaranju prostora za spremnost na reagovanje, odgovornost i uzajamnost." Džudit Batler: "...Ono što je važno je imati na umu ono što vas je uopšte spojilo i zadržati fokus na tome." Odlično!

2015. je bila godina izrazitih masovnih akcija. RŽF je učestvovala i pomagala u velikim skupovima Žena u crnom: Ženski sud u maju u Sarajevu i tri masovna performansa u junu i julu kojima je obeležena dvadesetogodišnjica genocida u Srebrenici. Angažovale smo se u velikom protestu koji su organizovale Mreža Žene protiv nasilja, Autonomni ženski centar i Mreža Žena u crnom, u maju kada je sedam žena bilo ubijeno u dva dana u Srbiji, na skupu koji je pozivao institucije na odgovornost i postavio temu femicida na stepen koji se ne može izbegavati. Ovaj video pokazuje koliko je to bilo ozbiljno:

https://www.youtube.com/watch?v=0qNkp68j_KY

Uvek nov 8. mart. RŽF je sakupila informacije, štampala i uz pomoć volonterki distribuirala 1.500 primeraka Mape osmomartovskih aktivnosti ženskih grupa iz 12 gradova u Srbiji. Sabrale smo i regionalnu virtuelnu mapu. Mapu i knjigu koja je u vezi sa politikom 8. marta, o životu i delu Dimitrija Tucovića, poslale smo u 40 gradskih i 5 univerzitetskih biblioteka.

RŽF je bila deo organizacije protestnog marša koji je dokumentovan u videu koji vam preporučujemo:

<https://www.youtube.com/watch?v=7X3QTR9jDek>

Kolosalne poplave u Srbiji u maju 2014. izazvale su dug rad RŽF sa/ za najzanemarenijim ljudima. Taj složeni posao može da se radi samo u saradnji sa grupama sa kojima delite poverenje (koje se tiče politike kao i transparentnosti kod humanitarnih aktivnosti: Žene u crnom, Romski centar za žene i decu Daje) i uz pomoć specijalizovanih ograničenja za ljudska prava (Yukom, Praxis, Regionalni centar za manjine). Tim studenata arhitekture volontirao je uporno na terenu i iz tog rada je sumirana knjiga priručnik za svakoga: „Model privremenog stanovanja. Od koncepta do realizacije: na primeru romskog naselja“

<http://www.rwfund.org/2016/01/25/model-privremenog-stanovanja-od-koncepta-do-realizacije-na-primeru-romskog-naselja/>

U junu je masovni prolazak izbeglica iz Sirije, Avganistana i Iraka kroz Beograd postavio pred nas pitanje kako da smisleno pružimo podršku ljudima. U političkoj i humanitarnoj inicijativi RŽF se pridružila Ženama u crnom kao skromna permanentna podrška aktivnostima i obilascima izbegličkih kampova. Imale smo pomoć u pouzdanim informacijama od koleginica iz grupe Atina koje su svakodnevno na terenu, obratile smo se Miksalištu i napravile kontakte za distribuciju pomoći iz Beograda do izbeglica na graničnim prelazima, držeći sve vreme militarizam na umu kao veliku brigu.

Otvorile smo i novi, multimedijalni serijal, u našoj virtuelnoj biblioteci – "Izvori epistemologije: Kritički život", kao edukativni materijal koji podržava naš rad.

LOKALNI FANDREJZING U POLITIČKOM KONTEKSTU

Prvoklasna vest: Rekonstrukcija Ženski fond ima sopstveni prostor. U ovom velikom koraku za dugotrajnost RŽF, u momentu kad smo dobile presudni poklon od Rita Fonda, zajedno sa saglasnošću Oak Fondacije i Global Fund for Women za korišćenje dela sredstava za kupovinu stana, mi smo bile spremne da doprinesemo svojim "Fondom za budućnost" kojem lokalno doprinose individualne donatorke i donatori, i koji je činio skoro 5% cene stana.

U novom prostoru smo postavile kutiju za donacije „Čakana“ za goste i razne posetioce koja služi i kao prepoznatljiv mobilni objekat na događajima koje organizujemo. Ta drvena kutija je poklon koju je napravio naš prijatelj/saradnik majstor drveta, a obojila ga drugarica ulična umetnica.

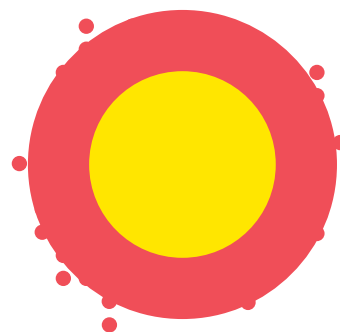
Fandrejzing/informativno/edukativne tekstove široko šaljemo u našem tromesečnom **biltenu** koji smo formirale prošle godine. Novi kompatibilni oblik razvile smo intenzivno tokom 2105. u **seriji intervjua** u ličnim susretima sa poznatim aktivistkinjama/akademkinjama koje smo pomenule, koje su iznele stavove o feminističkoj filantropiji i ulaganju u ženska prava, iz različitih uglova podižući svest i proces učenja za raznu publiku i za nas same.

Naša godišnja javna **Radost Ludost** uvek uključuje nove umetnike i dovodi novu publiku. Poslednju smo organizovale u parku u novom komšiluku i publika ju je sa zadovoljstvom primila. <https://www.youtube.com/watch?v=AqUnVzAPZik> – divan video. Entuzijastični građanin iz auto-radionice dao nam je struju za koncert i ponudio pomoć u budućim aktivnostima.

Nastavile smo **Sestre to rade najbolje** koje organizujemo tri puta godišnje sa humanitarno-političkim ciljevima – <http://www.rwfund.org/eng/category/news/> – a prikupljeni novac predajemo partnerima i objavljujemo javno. Svake **Sestre** sa sobom nose temu, precizno odabrane paneliste/kinje i umetnike/ce (muzika, DJ, performans) koji su deo celog događaja. Ti fandrejzing skupovi idu u smeru naših programa i partnerstava: uz pomoć tima studenata arhitekture suočavanje sa temama iz poplava; sa Autonomnim Ženskim centrom u Kampanji 16 dana aktivizma protiv nasilja nad ženama; proslava kraja godine kao benefit podrška Društvenom centru Oktobar kao mestu gde postoji kolektivna snaga, mestu susreta, razmišljanja, učenja, davanja i razgovora.

U okviru dugoročnog razvoja lokalne feminističke filantropije trudimo se da dovedemo aktivistkinje iz feminističkih fondacija i upoznamo se sa njihovim različitim modelima rada. Već neko vreme smo radoznalo želele da se sretnemo sa Mejpol Fondom, impresionirane poreklom njegovog nastanka, izdržljivošću i politikom. *The Maypole Fund* su 1986. osnovale aktivistkinje mirovnog pokreta. Osnovale su ga žene i žene daju novac drugim ženama. Projekti u koje ulažu zalažu se za mir i pravdu, anti-militarizam i akcije protiv muškog nasilja, protiv nuklearnih pretnji, za bezbednost životne sredine i za društvenu i političku autonomiju žena. Četiri žene iz Mejpol došle su u Beograd i to je bio vrlo blizak susret i tri inspirativna dana u razgovoru <http://www.rwfund.org/2015/06/08/rwfund-maypole/>. Tom prilikom su se (uzajamno) upoznale i sa našim "Krugom prijateljica", individualnim donatorkama sa kojima zajedno gradimo entuzijastični "Fond za budućnost". Međunarodna razmena iskustva o lokalnoj filantropiji nastavila se ekstenzivnim skajp razgovorima sa Mongolskim ženskim fondom MONES i HER Fondom iz Hong Konga, koji su veoma angaživani na ovoj temi. Naša PR je bila u studijskoj poseti Lezbejskoj fondaciji za pravdu Astrea iz Njujorka i predstavila rad RŽF na fandrejzing događaju u San Francisku koju su za nas organizovale kolege i kolegice (Global Fund for Women, Urgent Action Fund i IDEX). Međunarodna mreža ženskih fondova radila je novo istraživanje, o naporima ženskih fondova sa Juga i Istoka da mobilizuju lokalne resurse i RŽF je bila jedna među deset ženskih fondova pozvanih da predstave svoju poziciju, rad i iskustva:

<http://www.inwf.org/resource-center/publications/>

Na adresi RWFund.org – čitajte, gledajte i konkurišite zajedno sa nama! Za još više sadržaja i još bržu razmenu, posetite i naše profile na mrežama [Facebook](#), [Twitter](#) i [YouTube](#)!